

ПОТРЕБНО УСВОЈИТИ НОВИ ЗАКОН О ЗАНАТСТВУ

Требаће нам и у 21. веку опанчари, бомбонџије, јорганџије

Занатлије и занатска удружења ускоро би могли добити дугоочекивани закон о занатству пошто је **Национална алијанса за локални економски развој НАЛЕД** урадила Предлог нацрта регулативе. Како је недавно **НАЛЕД** саопштио, Нацрт закона о занатству могао би се наћи у скупштинској процедури чим се формира влада Србије, с тим што сматра да Нацрт треба да прође јавну расправу и да у њој учествују не само занатлије и занатска удружења већ и представници угоститељске и хотелске привреде, па и туристичке организације, да би се дошло до регулативе која би допринела експанзији занатства.

У ранијим изјавама занатска удружења истичала су да им треба практичан закон усмерен ка малим и средњим предузећима који треба да одреди место и улогу занатства у привредном окржењу, услове рада, образовање кадрова и јасно разграничи занатске радње и самосталне занатлије. Уједно су скретали пажњу на то да регулатива мора да са-

држи постојање занатске комоде која би имала јавно овлашћење и могла да учествује у расправама о занатству.

Колико од тога има у Нацрту, видеће се када Предлог закона о занатству буде представљен јавности, али по ономе што поручују из **НАЛЕД-а**, у њему су у првом реду препознати стари и ретки занати, а потом и остали. Тако малобројне бомбонџије, јорганџије, вуновлачари, ужари, опанчари... а потом и фризери, молери, фарбари... могу очекивати промене у односу на досадашње прилике у којима су стварали и остваривали добит, поготово што **НАЛЕД** предлаже низ погодности да занатство оживи и развија се.

Извршна директорка **НАЛЕД-а Виолета Јовановић** каже за „Дневник“ да закон о занатству треба да дефинише статус занатлија и створи оквир за очување и развој заната, који су угрожени због занемаривања друштва иако представљају велики потенцијал за развој локалне економије засноване на традиционалним знањима, и који се преносе генерацијама

као саставни део нашег идентитета.

– Занати представљају занемарен и угрожен сектор привреде Србије иако би могли бити виталан сегмент наше економије јер стварају еколошки производ додатне вредности и с обележјима идентитета и поднебља, тражен на домаћем тржишту и високо вреднован на међународном – рекла је директорка. – Регулатором би се створили предуслови

за очување заната који су, попут опанчарског, угрожени јер су фабрике које су за њих штавиле кожу приватизоване и усмерене искључиво на страна тржишта. Нужно је сачувати и традиционално ћилимарство, које захтева квалитетну вуну домаћих оваца и системску подршку очувању сточног фонда, али и подршку занатлијама да опстану као пре-

дионице за прање и упредање вуне. Уз конвенције које је Србија ратификовала у тој области – Конвенција о разноврсности културних израза и Конвенција о очувању нематеријалног културног наслеђа – од прописа који код нас постоје у тој области имамо само Правилник о одређивању послова који се сматрају старим и уметничким занатима, односно пословима домаће радиности, који је у надлежности Министарства привреде и служи као темељ за добијање Сертификата отворене шаке.

Занати представљају занемарен и угрожен сектор привреде Србије

Поступак за добијање тог сертификата је захтеван, истиче **Виолета Јовановић**, а нужно је да га прате погодности и подстицаји које би држава омогућила носиоцима сертификата, попут пореских олакшица и погодности код набавке репроматеријала, приоритета у добијању пословног простора у јавној својини, пласмана производа кроз јавне набавке и субвенција за запошљавање.

– Додатно занати пружају могућност да се стварају креативни послови који могу ангажовати хиљаде младих и жена и створити приход за породице у руралним срединама. Уз закон о занатству, **„Етно-мрежа“** заговара и успостављање института „Чувар традиције“, који ће обезбедити плату из буџета за квалификоване чуваре наслеђа, односно друштвене раднике, претежно жене, које чувају наслеђе кроз активно преношење знања и промоцију елемената нематеријалног наслеђа у локалној заједници, изразом ручних радова од конца и вуне. **З. Делић**

Потребни производи са ознаком порекла

НАЛЕД предлаже, каже директорка Јовановић, да занатлије од локалне заједнице и Републике добију олакшице, односно да се донесе пакет мера за подршку кроз програме за заштиту порекла и географску ознаку, за организацију специјализованих изложби, такмичења и жирираних манифестација, отварање етно-галерија и снабдевање наших амбасада у иностранству занатским производима за потребе репрезентације, што би, уз развој локалне економије, допринело и промоцији и јачању имиџа Србије у свету.

– У западним земљама на хиљаде производа заштићено је географским пореклом, док ми имамо свега неколико десетина – предочила је директорка, рекавши да није познат податак колико наша земља заради од продаје тих производа, али је уверена у то да то није много новца, премда постоје предуслови за већу зараду.